

KLARNETI PÕHIÕPPE ÕPPEKAVA

ÜLDOSA

Klarnetimängu õppimist soovitatakse alustada 8-12 vanuselt. Kui laps on väikest kasvu või nõrgema kehaehitusega, võib alustada klarnetiga in C, mille sõrmede vahe on kitsam ja sobib paremini pisemale käele.

Klarneti põhipilli tund toimub 2 korda nädalas. Tunni kestvus on 45 minutit. Õppeaastal on 70 tundi.

Esimese õppeaasta esimesel poolaastal õpilasel kohustuslikke esinemisi ei ole.

Esimese õppeaasta II poolaastast alates esineb iga õpilane vähemalt korra poolaasta jooksul 2 eriilmelise palaga osakonna kontserdil.

Alates I-VI klassini toimub igal õppeaastal kaks akadeemilist kontserti.

I trimestri kontserdil esitavad õpilased 2 eriilmelist pala ja II trimestri kontserdil 1 pala vabal valikul.

Eksamid toimuvad IV klassis – algastme lõpueksam ja VII klassis – kooli lõpueksam.

Märtsi- ja aprillikuus toimuvad IV ja VII klassis lõpueksamikava läbimängimised.

Heliredelite arvestus toimub alates III klassist igal õppeaastal II trimestril. Arvestusel II trimestril esitatakse 1 etüüd ja üks heliredel koos paralleelse minooriga. Etüüd on hindeline ja heliredel on arvestuslik.

Nii esinemiste eest kontsertidel kui arvestusel pannakse õpilastele hinded ning need kantakse tunnistusele.

Alates III-st klassist mäng orkestris on kohustuslik. Alates III-st klassist on võimalik võtta lisapilliaineid.

Peale VIII õppeaastat rakendatakse lisaõpet neile, kes soovivad jätkata muusikaharidust andvates kõrgemates õppeasutustes. Septembrikuus esitavad lisaõppe õpilased iseseisvalt ettevalmistatud pala. Tehniline arvestus toimub II trimestril, kus tuleb esitada heliredel ja etüüd.

I ÕPETUSE EESMÄRK

Anda õpilasele õiged klarnetimängu teadmised ning oskused, arendades individuaalset meisterlikkust instrumendil solistina esinemiseks ning ansamblimängu partnerina. Valmistada võimekamad õpilased ette võimalikuks edasiõppimiseks professionaalset muusikaharidust andvas õppeasutuses vastaval erialal.

II ÕPPEAINETE LOETELU

Õppeaine	Põhiõpe								Lisaõpe*	
	I õ/a.	II õ/a.	III õ/a.	IV õ/a.	V õ/a.	VI õ/a.	VII õ/a.	VIII õ/a.	I õ/a.	II õ/a.
	noorem aste				vanem aste					
Põhiained										
Põhipill	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Solfedžo	1-2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Teooria	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Muusikalugu	-	-	-	-	1	1	1	1	-	-
Koosmäng	-	-	-	2	2	2	2	2	2	2
Koor	1	2	2	2*	2*	2*	2*	2*	-	-
Lisaained										
Lisapill*	-	-	-	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	1	1
Ansambel*	-	-	-	1	1	1	1	1	1	1
Saateklass*	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1
Noodilugemine*	-	-	-	-	-	0,5	0,5	0,5	-	-
Vokaal*	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1
Rühmalisaaine*	-	-	-	2	2	2	2	2	2	2
Arvutimuusika*	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1

1. Numbrid tabelis tähistavad tundide arvu nädalas, tundide pikkuseks on 22-45 minutit.
2. Põhipill, lisapill, noodilugemine, vokaal, arvutimuusika, saateklass on individuaaltunnid.
3. Solfedžo, teooria, muusikalugu, koor ja koosmäng on rühmatunnid.
Solfedžo ja teooria rühmade suurus 6–10 õpilast, muusikaloo rühmade suurus kuni 13 õpilast, koori rühmade suurus on 10-15 õpilast.
4. Lisaained määratakse õpilastele, kes tulevad hästi toime põhiainetega, arvestades õpilase võimekust, soovi ja kooli võimalusi.
5. Lisapilli tund määratakse alates IV õppeaastast. Lisapilliks võib valida klaverit, akordioni, basskitarri, soolokitarki, trumme, süntesaatorit ja keelpille.
Ansambli ja orkestri tunnid määratakse alates IV õppeaastast.
Vokaalitundi võib määrata alates I õppeaastast. Vokaalitund määratakse väga heade vokaali annetega lastele, pidades silmas nende aktiivset laulukonkurssidest osavõttu tulevikus.
Noodilugemise tund määratakse igale õpilasele alates VI õppeaastast
Saateklassi tund määratakse alates VIII õppeaastast, tublimatele õpilastele võib määrata alates VII õppeaastast.
6. Tärniga märgitud osa õppekavast ja ainete loetelust tähistab seda, mida antakse õpilase soovi ja kooli võimaluste korral.

III KLARNETI AINEKAVA

ÕPPESISU

PÕHIÕPE

NOOREMA ASTME AINEKAVA

I õppeaasta (Ia klass)

Esmatähelepanu tuleks pöörata kohe sellele, et õpilane saaks alustada õppimist korralikul pillil, korraliku huuliku ja kvaliteetse keelega. Õpilasel peab algusest peale tekkima vaba ja kõlav toon. Esimesest tunnist alates tuleb pöörata erilist tähelepanu huuliku õigele kaugusele üle hammaste, huulte hoiule, õigele sissehingamisele ja väljapuhumisele. Veel tuleb tähelepanu pöörata käte asetusele, sõrmede tööle ja keele õigele liikumisele.

Nõuded repertuaarile: õppeaasta jooksul kohustuslik õppida 10-15 eriilmelist pala, 10-12 lihtsat harjutust või etüüdi.

Tehnilised nõuded: G-Duur, F-duur ühe oktaavi ulatuses.

Tasemenäited:

W.A.Mozart	Allegretto
G.Kont	Õhtu
G.Ernesaks	Rongisõit
D.Kabalevski	Väike polka
V.Getman	Ratsanik

Arvestades õpilase vanust ja õppeedukust otsustab õppenõukogu, kas õpilane kordab Ia klassi või läheb üle I klassi.

II õppeaasta (I klass)

Jätkata õigete mänguvõtete omandamist ja kinnitamist. Jälgida, et areng oleks loomulik mitte forsseeritud. Pöörata tähelepanu käte õigele asetusele, sõrmede tööle ja keele õigele liikumisele, igapäevase pikkade nootide 4 puhumisele (5-10 minutit). Õigele sissehingamisele ja väljapuhumisele.

Nõuded repertuaarile: õppeaasta jooksul kohustuslik õppida 8 – 10 eriilmelist pala (rahvalaulud, lastelaulud), 10-12 lihtsat harjutust või etüüdi.

Tehnilised nõuded: G-Duur, e-moll; F-duur, d-moll; C-Duur, a-moll, mängida kahe oktaavi ulatuses. Kolmkõlad ja nende pöörded 4 noodi kaupa kuni G².

Tasemenäited:

G.Gervaise	Allemande
V.Getman	Ratsanik
Karolyi Pal	Koraal 18 saj
V.Kalinnikov	Тень – тень
J.S.Bach	Musett

III õppeaasta (II klass)

Pidev tähelepanu pilli õigele hoiule. Hingamine toimugu juba muusikaliste fraaside järgi, et keele liikumine oleks vaba ja minimaalne. Tihti selgitada õpilastele, et kurk peab olema pingevaba.

Nõuded repertuaarile: õppeaasta jooksul kohustuslik õppida 8-10 eriilmelist pala ja 8-10 etüüdi.

Tehnilised nõuded: C-Duur, a-moll, G-Duur, e-moll, F-duur, d-moll, D-duur, h-moll, B-duur, g-moll. Kolmkõlad ja nende pöörded 4 noodi kaupa kahe oktaavi ulatuses. Õppida staccato mänguvõtet.

Tasemenäited:

G.Sviridov	Vanaaegne tants
K.Karajev	Mõtisklus
J.S.Bach	Musett
J.Ph.Rameau	Menuett

IV õppeaasta (III klass)

Jälgida, et õpilane mängib pingevabalt ja et silmade vaade ei oleks suunatud maha sõrmedele vaid näokõrgusele seinale, muidu muutub kohe huuliku asetus ebasobivaks. Sisse viia punkteeritud rütm ja kuueteistkümnendikud.

Nõuded repertuaarile: õppeaasta jooksul kohustuslik õppida 8-10 erinevat pala ja 8-10 etüüdi.

Tehnilised nõuded: eelmise aasta heliredelite juurde õppida E-duur ja c-moll. D7 pöörded 4 noodi kaupa. *Staccato*.

III klassist alates toimuvad tehnilised arvestused.

Tasemenäited:

G.Franck	Prelüüd
G.Kont	Tirooli serenaad
A.Hatšaturjan	Andantino
P.Tšaikovski	Vana prantsuse laul
A.Gretšaninov	Jalgrattal

V õppeaasta (IV klass)

Pidev õpilase õige pillihoiu ja tooni jälgimine. Esinevate strihhide kasutamine: *detache*, *legato*, *staccato*, *tenuto*. Trioolide, süngoopide tutvustamine. Harjutused 6/8, 9/8 ja 12/8 taktimõõdus. Melismide tutvustamine. Mäng orkestris, lihtsamate palade lehest lugemine.

Nõuded repertuaarile: õppeaasta jooksul kohustuslik õppida 7-8 pala (neist üks suurvorm tutvustamiseks) ja 8-10 etüüdi.

Tehnilised nõuded: eelmise õppeaasta heliredelite kordamine, juurde õppida A-duur, fis-moll. D7 ja VII7 koos pööretega 4 noodi kaupa. *Staccato* ja kromaatilise heliredel.

Üleminekuksami nõuded:

3 eriilmelist pala (üks neist võib olla ka suurvormi osa)

N.Rimski-Korsakov	India külalise laul
W.Mozart	Fantaasia d-moll
Z.Fibich	Pastoraal
B.Bartok	Õhtu külas
A.Regi	Tants

VANEMA ASTME AINEKAVA

VI õppeaasta (V klass)

Õpilase pidev jälgimine tunnis, et säiliks vaba ja kõlav toon ning pingevaba mäng. Palade esitamine oleks vaba, väljendusrikas, intonatsioon puhas ja mäng tehniliselt korrektne.

Melismide mängimine. Mäng orkestris ja lihtsamate palade lehest lugemine.

Nõuded repertuaarile: õppeaasta jooksul kohustuslik õppida 6-8 pala (neist üks suurvorm või osa suurvormist), 8-10 etüüdi erinevate tehniliste võtete omandamist.

Tehnilised nõuded: eelmise õppeaasta heliredelite kordamine, juurde õppida E-duur, cis-moll.

D7 ja VII 7 kolmkõlad koos pööretega 4 noodi kaupa. *Staccato* ja kromaatileine heliredel.

Tasemenäited:

Z.Fibich	Pastoraal
A.Karindi	Meloodia
P.Tšaikovski	Sõnadeta laul
C.Franck	Pala
L.van Beethoven	Menuett

VII õppeaasta (VI klass)

Pidev töö igapäevaste harjutustega mängutehnika arendamiseks ja tooni kujundamiseks.

Tutvustada ka džässmuusika rütme. Mäng orkestris. Ansamblimäng ja lehest lugemine.

Nõuded repertuaarile: õppeaasta jooksul kohustuslik õppida 6-8 pala (neist 1 suurvorm või osa suurvormist) ja 6-7 etüüdi.

Tehnilised nõuded: juurde õppida As-duur ja f-moll. D7 ja >VII7 koos pööretega 4 noodi kaupa. *Staccato* ja kromaatileine heliredel.

Tasemenäited:

G.Ph.Telemann	Žiig
A.Arenski	Valss
R.Schumann	Unelmad

VIII õppeaasta (VII klass)

Eesmärgiks on kogu repertuaari tehniliselt vaba ja ilmekas mängimine. Mäng orkestris ja ansamblimäng. Lehest lugemine. Haaraku nii nüansse kui intonatsiooni ja toogu välja esitava pala karakterit.

Nõuded repertuaarile: lõpueksamikava õppimine. Õppeaasta jooksul kohustuslik õppida 5-7 pala (neist 1 suurvorm või osa suurvormist) ja 5 etüüdi.

Tehnilised nõuded: juurde õppida Des-duur ja b-moll, H-duur ja eis-moll.

D7 ja >VII7 koos pööretega 4 noodi kaupa. *Staccato* ja kromaatileine heliredel.

Tehniline arvestus toimub ainult II trimestril:

- kaks heliredelit – duur + moll
- 3 etüüdi

Lõpueksami nõuded:

suurvorm (I või II ja III osa), pala

L.van Beethoven	Polonees
G.Finzi	Viia pagatelli
N.Rimski-Korsakov	Kimalase lend

LISAÕPE

I õppeaasta

Esitamine peab olema väljendusrikas, intonatsioon puhas, pill peab kõlama kvaliteetselt, ilusa tämbriga. Hingamine loogiliselt seotud fraseerimisega.

Nõuded repertuaarile: õppeaasta jooksul kohustuslik õppida 5-7 pala (neist 1-2 suurvormi) ja 5 etüüdi.

Tehnilised nõuded: heliredelid kuue ja seitsme võtmemärgiga.

Tasemenäited:

C.M.Weber Kontsert nr.1

S.Vassilenko Idamaine viis

A.Regis Etüüdid

II õppeaasta

Esitamine peab olema väljendusrikas, intonatsioon puhas, pill peab kõlama kvaliteetselt, ilusa tämbriga. Hingamine loogiliselt seotud fraseerimisega.

Nõuded repertuaarile: õppeaasta jooksul kohustuslik õppida 5-7 pala (neist 1-2 suurvormi) ja 5 etüüdi.

Tehnilised nõuded: heliredelid kuue ja seitsme võtmemärgiga.

Tasemenäited:

J.S.Bach Sonaadid ja partiitad sooloklarnetile

L.Milhaud Kapriis

W.A.Mozart Teema variatsioonidega

K.Baermen 24 etüüdi klarnetile (saatega)

HINDELISED ESINEMISED

PÕHIÕPE

Ia klass - III trimester – eksam: 2 eriilmelist pala

I klass - I trimester - 2 eriilmelist pala
II trimester – 1 pala
III trimester – eksam: 2 eriilmelist pala

II klass - I trimester – 2 eriilmelist pala
II trimester – 1 pala
III trimester – eksam: 2 eriilmelist pala

III klass - I trimester - 2 eriilmelist pala
II trimester – 1 pala
III trimester – 2 eriilmelist pala

IV klass - I trimester - 2 pala
II trimester – 1 pala või osa suurvormist
III trimester – eksamikava läbimängimine
eksam – 3 eriilmelist pala (üks neist võib olla ka suurvormi osa)

V klass - I trimester – 2 pala (üks neist soovitav *jazz* stiilis)
II trimester – 1 pala või osa suurvormist
III trimester – eksam: 2 pala

VI klass - I trimester - 2 pala (üks neist soovitav *jazz* stiilis)
II trimester – 1 pala või osa suurvormist
III trimester – eksam: 2 pala

VII klass - I trimester – 1 pala
II trimester- 1 pala
III trimester – lõpueksamikava läbimängimine
lõpueksam:

1. suurvorm (I või II ja III osa)
2. pala
3. soolopala

LISAÕPE

I õppeaasta - I trimester – 1 pala
II trimester - 1 pala või suurvorm
III trimester – eksam: 2 erineva karakteriga pala ja etüüd

I õppeaasta - I trimester – 1 pala
II trimester - 1 pala või suurvorm
III trimester – eksam: 2 erineva karakteriga pala ja etüüd